

Regeringens proposition

1982/83: 71

om godkännande av ändring i EFTA-konventionen:

beslutad den 25 november 1982.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

SVANTE LUNDKVIST

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner en ändring av bilaga G till EFTA-konventionen som innebär att Portugal ges utvidgad möjlighet att införa, höja eller återinföra importtullar.

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-11-25

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, S. Andersson, Rainer, Boström, B. Andersson, Göransson, Gradin, Dahl, Holmberg

Föredragande: statsrådet Lundkvist

Proposition om godkännande av ändring i EFTA-konventionen

Inledning

Portugal, som är medlem i Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA), ansökte i mars 1977 om medlemskap i de Europeiska Gemenskaperna (EG). Som ett led i anpassningen av landets industri till EG-gemenskapen begärde Portugal i mars 1982 hos EFTA bl. a. att få införa, höja eller återinföra importtullar på högst 20% för vissa varuslag. Tullarna gällde varor inom sektorer av vital betydelse för landets ekonomi.

EFTA-rådet beslöt den 1 juli 1982 att tillmötesgå de portugisiska önskemålen. Beslutet har formen av en ändring av bilaga G till EFTA-konventionen. Beslutet skall underställas medlemsstaterna för godkännande. Texten till den av rådet beslutade ändringen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*. Ändringen träder i kraft när samtliga medlemsstater har ratificerat beslutet.

Bilaga G till konventionen ändrades senast den 2 maj 1978. Ändringen innebar att EFTA-rådet kunde bemyndiga Portugal att på dess begäran införa importtull på sådana varor som var upptagna på en av rådet i samband med ändringen upprättad lista. Den nu aktuella ändringen av bilagan ger EFTA-rådet möjlighet att göra ändring i denna lista. Tullarna får uppgå till högst 20%.

Bakgrund m. m.

När EFTA bildades år 1960 medgavs Portugal en särställning i fråga om importtullar på vissa varor. Bestämmelser härom togs in i bilaga G till konventionen. Enligt moment 4 i bilagan tillämpar Portugal för flertalet

varuslag som tillverkas i Portugal en långsammare tullavveckling än den normala i EFTA. Tullavvecklingen skulle enligt de ursprungliga bestämmelserna vara helt genomförd den 1 januari 1980. Enligt moment 6 i bilagan hade Portugal före den 1 juli 1972 möjlighet att under vissa förutsättningar införa nya eller höjda tullar för att skydda nystartad industri (s. k. uppfostringstullar). Även dessa tullar skulle vara avskaffade före den 1 januari 1980.

Efter en framställning från Portugal beslöt EFTA-länderna vid ett ministermöte i november 1975 om ett tillägg till bilaga G, moment 6 bis, vilket gav rådet ett allmänt bemyndigande att på portugisisk begäran besluta om att Portugal, för sådana enskilda varor som avsågs i moment 4 till 6 i bilaga G, fick tillämpa en förlängd tullavveckling samt införa nya uppfostringstullar. Enligt beslutet framsköttes slutdatum för tullavvecklingen från den 1 januari 1980 till den 1 januari 1985. Syftet med ändringen var fortfarande att skydda nystartad industri. För Sveriges del ratificerades beslutet sedan riksdagen godkänt ändringen (prop. 1975/76:115, UU 1975/76:11, rskr 1975/76:206). Ändringen trädde i kraft den 31 augusti 1976. EFTA-rådet godkände i december 1976 en förteckning över varor som omfattades av denna förlängda tullavveckling. Mindre än 8% av Portugals dåvarande import från Sverige berördes.

Mot bakgrund av den besvärliga situationen för många små och medelstora företag inom olika industrisektorer av betydelse för Portugals ekonomiska utveckling begärde Portugal i juni 1976 att få införa, höja eller återinföra importtullar på högst 20% för vissa andra varuslag. Framställningen avsåg varor som tillverkades av redan etablerade industrier i Portugal. Även dessa tullar skulle successivt avtrappas och vara helt avskaffade före den 1 januari 1985. EFTA-rådet beslöt i december 1976 att tillmötesgå de portugisiska önskemålen. Beslutet i form av ett tillägg till bilaga G, moment 6 ter, bemyndigar rådet att på portugisisk begäran fatta beslut om att Portugal får införa tull även på sådana varor. En lista över dessa varor, vilken upptog högsta tillåtna tullsats för varje varuslag liksom det tidsschema för tullavtrappningen som skulle gälla, skulle fastställas av rådet när beslutet – sedan samtliga medlemsländer ratificerat det – trädde i kraft. Knappt 6% av Sveriges export år 1975 till Portugal berördes av förslaget. För Sveriges del ratificerades beslutet sedan riksdagen godkänt ändringen (prop. 1976/77:120, UU 1976/77:18, rskr 1976/77:270). Ändringen trädde i kraft den 2 maj 1978.

I enlighet med moment 6 ter begärde Portugal i mars 1979 EFTA-rådets medgivande att få tillämpa nya tullsatser för ett antal produkter. Rådet gav sitt samtycke med villkoret att tullarna inte tillämpades på varor som redan belastades med importavgifter eller andra importrestriktioner.

De nu aktuella önskemålen om att få införa, höja eller återinföra tullar på upp till 20% på vissa varor berör endast en liten del av Sveriges export till Portugal, drygt 1%, vilket år 1981 motsvarade ca 13 milj. kr.

Portugal har även till EG framställt liknande önskemål om tullar. EG har i beslut den 7 maj 1982 preliminärt bifallit framställningen. Portugal har därvid förbundit sig att i tullhänseende inte behandla EG sämre än EFTA.

Utredning av kommerskollegium

Efter remiss har kommerskollegium i juni 1982 avgett yttrande över de portugisiska önskemålen om fortsatta tullförmåner. Kollegiet har inhämtat yttranden från Sveriges Industriförbund, Sveriges Exportråd, Sveriges Livsmedelsindustriförbund, Sveriges Kemiska Industrikonator, Jernkon-toret och Sveriges Mekanförbund.

I remissvaren till kommerskollegium uttrycks en generellt avvisande inställning till de portugisiska önskemålen. *Industriförbundet*, till vars yttrande *exportrådet*, *livsmedelsindustriförbundet* och *mekanförbundet* ansluter sig, motsätter sig dock inte en prövning från fall till fall beträffande enstaka varor. Ett genomgående krav är vidare att EFTA-ländernas export till Portugal inte får bli behandlad mindre fördelaktigt än motsvarande export från EG-länderna.

Kommerskollegium ställer sig i första hand negativt till en ändring i EFTA-konventionen. Samtidigt konstaterar kollegiet att ett medgivande från EFTA torde vara ett villkor för att den preliminära överenskommelsen mellan Portugal och EG skall kunna sättas i kraft. Kollegiet motsätter sig därför inte att man ändå undersöker möjligheterna till en konventionsändring. Kollegiet konstaterar vidare att varken handelsstatistik eller argumentering från Portugals sida givit tillräckligt motiv för framställningen om tullar annat än i enstaka fall. Mot bakgrund härav och av den inställning som kommit till uttryck från näringslivets sida kan kollegiet inte förorda annat än en svensk utfästelse att pröva framställningar beträffande enskilda varuslag mot bakgrund av ett detaljerat ekonomiskt underlag. Om det ändå med hänsyn till ett medgivande från EG-länderna och som ett uttryck för allmän välvilja mot Portugal och förståelse för landets problem anses motiverat att bifalla Portugals framställning om rätt till 20-procentiga tullar för varor på en i förväg godtagen lista borde listan i vart fall ändras på vissa punkter.

Föredragandens överväganden

Portugal har alltsedan EFTA:s tillkomst år 1960 tillerkänts en särskild ställning på tullavvecklingsområdet. Landets näringsliv har utvecklats i en snabb takt och skillnaderna i utvecklingsnivån i förhållande till övriga EFTA-länder har minskat. Genom de politiska förändringarna som ägde rum i Portugal under år 1974 lades grunden till en ny orientering av landets

utrikesförbindelser som i mars 1977 ledde fram till att Portugal ansökte om fullt medlemskap i EG. Förhandlingar om villkoren för anslutningen har därefter förts. Dessa förhandlingar pågår alltjämt och väntas inom en snar framtid leda fram till en överenskommelse.

Portugal har nu i EFTA framställt önskemål om att få införa, höja eller återinföra importtullar på upp till 20% på vissa varuslag inom sektorer som är av vital betydelse för Portugals ekonomi och där anslutningen till EG ställer stora krav på anpassning. Samma önskemål har framställts till EG som den 7 maj 1982 preliminärt bifallit framställningen. Portugal har gentemot EG förbundit sig att i tullhänseende inte behandla EG sämre än EFTA.

Trots den utveckling i positiv riktning som skett i Portugal under de senare åren brottas landet fortfarande med åtskilliga ekonomiska och organisatoriska problem. Inom EFTA har man strävat efter att söka hjälpa till att skapa gynnsamma villkor för landets näringsliv och industri. Portugals anslutning till EG kommer vidare att medföra påfrestningar på ekonomin. EFTA-rådet har därför den 1 juli 1982 fattat beslut om en ändring av bilaga G till konventionen för att kunna tillmötesgå de portugisiska önskemålen i fråga om tullar. Beslutet skall underställas medlemsstaterna för godkännande.

De portugisiska framställningarna berör endast i liten utsträckning svenska exportintressen. Från portugisisk sida har man förklarat att de nya och högre tullarna inte skall påföras varor som är underkastade importavgift eller importdeposition. Vidare har Portugal förbundit sig att inte behandla EFTA-länderna sämre än länderna inom EG vid import till Portugal.

Mot denna bakgrund anser jag att den föreslagna ändringen av EFTA-konventionens bilaga G bör godkännas.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna den ändring av bilaga G till EFTA-konventionen som jag här har förordat.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

Bilaga

Lydelse i engelsk text och svensk översättning av tillägg till bilaga G till EFTA-konventionen enligt beslut nr 7/1982 av EFTA:s råd:

”6 ter (a) Notwithstanding the provisions of Article 3 of the Convention and of paragraphs 4 to 6 of this Annex, the Council may authorize Portugal on its request to apply an import duty on particular products. The list of such products shall be established by the Council upon the entry into force of this paragraph. The Council may amend that list. It shall specify for each product the ad valorem duty which may be authorized up to a maximum rate of 20 per cent.”

”6 ter a) Oaktat bestämmelserna i artikel 3 till konventionen och moment 4 till 6 i denna bilaga kan Rådet bemyndiga Portugal på dess begäran att införa importtull på enskilda varuslag. Listan över sådana varuslag skall upprättas av Rådet vid ikraftträdandet av detta moment. Rådet kan ändra denna lista. Listan skall för varje varuslag ange de värdetullsatser upp till högst 20 procent som kan omfattas av bemyndigandet.”